

'Generations & Gender Programme' Započeo prvi krug velikog međunarodnog demografskog istraživanja u kojem sudjeluje i Hrvatska

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED
ZA DEMOGRAFIJU I MLADE

Josić: Istraživanje će nam pomoći da bolje odgovorimo na demografske izazove

Istraživanje je prilika da dobijemo dublji uvid u demografska kretanja i trendove koji nam mogu pomoći u donošenju javnih politika s ciljem demografske revitalizacije Hrvatske, istaknula je Josić, a Čipin nadodao da je do sada već oko 4000 ljudi ispunilo demografski online upitnik

BORIVOJE DOKLER
borivoje.dokler@poslovni.hr

Hrvatska se prvi put uključila u veliko međunarodno demografsko istraživanje "Generations & Gender Programme" (GGP) u sklopu kojeg se prikupljaju međunarodno usporedivi i visokokvalitetni podaci koji su ključni za bolje razumijevanje brojnih društvenih i demografskih izazova.

Istraživanje zajednički provode Nizozemski interdisciplinarni demografski institut (NI-DI) te brojne druge istraživačke institucije iz polja demografije diljem Europe, a Vlada RH je u ožujku 2022. zadužila Središnji državni ured za demografiju i mlade da GGP implementira i u Hrvatskoj.

"Ovo nam je prilika da dobijemo dublji uvid u demografska kretanja i trendove u Lijepoj našoj koji nam mogu pomoći u donošenju javnih politika s ciljem demografske revitalizacije Hrvatske", istaknula je Željka Josić, državna tajnica Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade. Dodala je kako je riječ o međunarodno priznatom istraživanju koje se prvi put provodi u Hrvatskoj.

"Istraživanje će nam također pružiti uvid u navike i izazove

s kojima se naši mladi susreću, kao i uvid u mobilnost i migracije, točnije migracijske namjere i iskustva ispitanika. Vjerujem da će ovo istraživanje dugoročno dovesti do boljeg razumijevanja demografskih trendova u Republici Hrvatskoj i našoj mogućnosti da pravovremeno odgovorimo na njih", naglasila je Josić.

Vodeći europski znanstvenici
Domaći istraživački tim čine znanstvenici iz Centra za longitudinalne populacijske studije u sklopu Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, a prošli mjesec započeo je prvi ciklus istraživanja te je poslan upitnik kojim će u prvom krugu biti obuhvaćeno 18.000 ispitanika. Pozivna pi-

sma za sudjelovanje u istraživanju počela su stizati ispitanicima poštom od 10. svibnja.

"Dosadašnje ispunjavanje upitnika ide iznimno dobro, čak i bolje od očekivanja. Već oko 4000 ljudi u dobi od 18 do 54 godine, koji su nasumično odabrani iz registra prebivališta, ispunilo je web upitnik kojim su pristupili uz pomoć jedinstvene šifre, a neki od njih pokazali su interes za rezultate istraživanja, koji će biti objavljeni do kraja godine", kazao je Ivan Čipin, profesor Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i nacionalni koordinator GGP tima u Hrvatskoj, te dodao kako je GGP interdisciplinarna istraživačka infrastruktura o populacijskoj i obiteljskoj dinamici.

18.000
ispitanika

bit će obuhvaćeno u prvom krugu istraživanja, a provest će se još dva u razdoblju od tri i šest godina

"Ona prikuplja, obrađuje i distribuira međunarodno usporedive podatke o životnom tijeku mladih odraslih osoba, obitelji, generacijskim razmjenama i životnim putovima žena i muškaraca.

Ti podaci pomažu u rješavanju ključnih znanstvenih i društvenih pitanja koja se odnose na demografske promjene. To uključuje pitanja poput zašto ljudi imaju manje djece

nego što planiraju, zašto žene i dalje trpe penalizaciju u karijeri kada imaju djecu, koliko su složene današnje obitelji i koje su najbolje politike za podršku obiteljima", objasnio je Čipin.

Demografske promjene među vodećim su trendovima koji utječu na budućnost i održivost društava. GGP stoga odgovara na velike potrebe za pouzdanim podacima o životnim putovima pojedinaca, obiteljima, rodnim ulogama i odnosima između generacija.

Upitnik za GGP dizajnirali su vodeći europski znanstvenici koji se bave različitim aspektima demografije. U fokusu istraživanja nalaze se pitanja o fertilitetu, ravnoteži između poslovnog i privatnog života, životu

Jedno od najbitnijih pitanja koja se istražuju odnosi se na namjeru imanja djece i prepreke s kojima se ljudi suočavaju pri ostvarivanju željenog broja djece

mladih odraslih osoba, formiranju i raskidanju veza te rodnim ulogama. Ono što GGP čini posebnim njegova je usredotočenost na mlade odrasle osobe, razdoblje odgajanja djece te promjene u odnosima među spolovima i generacijama.

"Današnji mladi ljudi najobrazovanija su generacija dosad, ali suočavaju se s nesigurnostima vezanim uz zaposlenje. Neki empirijski nalazi pokazuju da su oni prva generacija koja je lošije prošla od generacije svojih roditelja. Međutim, naša razumijevanja generacijskih podjela u Europi ograničena su i nepotpuna, te nam nedostaje sustavan pregled ključnih obiteljskih i ekonomskih trendova među generacijama Europljana. Upravo u tu svrhu GGP provodi novu rundu prikupljanja podataka kako bi doprinio boljem razumijevanju ovih tema", kaže Čipin. Ističe kako se jedno od najbitnijih pitanja koja se istra-

žuju odnosi na namjeru imanja djece i prepreke s kojima se ljudi suočavaju pri ostvarivanju željenog broja djece.

"Također, primjećuje se da su obitelji postale manje stabilne, kompleksnije i raznolikije. Važno je naglasiti da demografsko ponašanje nije isto u svim segmentima populacije, već uvelike ovisi o pojedinačnim socioekonomskim obilježjima. O tom je važno voditi računa kako bi se demografske promjene dobro razumjele i kako bi se oblikovale relevantne politike i strategije.

Longitudinalni dizajn

Nedovršena spolna revolucija označava činjenicu da žene i dalje preuzimaju većinu neplaćenih kućanskih obaveza. Postoje bitne razlike u ovoj dinamici među zemljama i društvenim skupinama, što otežava predviđanje brzine budućih promjena, posebno u zemljama koje su dosad bile manje sklone takvim promjenama", navodi Čipin.

U okviru ovog istraživanja prikupljaju se podaci o rodnim ulogama, raspodjeli plaćenog i nepla-

Naša razumijevanja generacijskih podjela u Europi ograničena su i nepotpuna pa će nam podaci prikupljeni GGP-om pomoći boljem razumijevanju ovih tema

IVAN ČIPIN

nacionalni koordinator GGP tima u Hrvatskoj

ćenog rada među partnerima, te o stupnju zadovoljstva s podjelom rada. "Upitnik prati ispitanike tijekom vremena i prikuplja podatke o njihovim vezama, napuštanju roditeljskog doma, prekidu formalnog obrazovanja, ulasku na tržište rada, braku i formiranju partnerstva, roditeljstvu, razvodu i prekidu veza te drugim važnim životnim događajima", kazao je Čipin. Naglasio je kako anketa prikuplja retrospektivne podatke o prošlim događajima u životima ljudi, ali također prikuplja i prospektivne podatke, kao što su namjere o selidbi, sklapanju veze, osnivanju obitelji i slično.

"Longitudinalni dizajn omogućuje istraživanje čimbenika koji utječu na (ne)ostvarenje takvih namjera. Ovakav dizajn ujedno omogućuje ocjenu učinkovitosti nekih politika i mjera koje su u međuvremenu uvedene", pojasnio je Čipin.

GGP istraživanje sastoji se od početnog vala istraživanja, te još dva dodatna vala koji će se provesti u razdoblju od tri i šest godina.

Planirani neto uzorak za istraživanje iznosi minimalno 5000 sudionika, no konačan broj ovisit će o stopi odaziva.

"Naš krajnji cilj jest prikupiti čim više potpuno ispunjenih anketa kako bismo mogli provesti detaljne analize čak i za manje brojne društvene podskupine. Upravo iz tog razloga iznimno je važno sudjelovanje ljudi s različitim životnim aranžmanima. Njihov doprinos pomoći će nam u stvaranju temeljitog uvida u demografske promjene, te će nam omogućiti bolje razumijevanje društva u kojem živimo", zaključio je Čipin. ♦

Usredotočenost na mlade

Ono što GGP čini posebnim njegova je usredotočenost na mlade odrasle osobe, razdoblje odgajanja djece te promjene u odnosima među spolovima i generacijama

Željka Josić, državna tajnica Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade